

**AINEKOHTAINEN
OPETUSSUUNNITELMA**

POPJAZZ-PIANO

Porvoon kaupungin sivistyslautakunta 12.3.2019

POPJAZZ-PIANO

Valmennusopinnot

Perustaso 1

Perustaso 2

Perustaso 3

Syventävät opinnot

POPJAZZ-PIANON VALMENNUSOPINNOT

Valmentavaa pianonsoiton opetusta annetaan yksilö- tai ryhmäopetuksena soittotunneilla ja/tai bändikoulun ryhmässä (vähintään 3 henkilöä).

Tavoitteet

- Tutustutaan pianonsoiton perusteisiin
- Tutustutaan musiikin hahmotusaineiden alkeisiin
- Pyritään antamaan oppilaalle valmiudet jatkaa pianonsoiton opiskelua
- Tutustutaan improvisointiin ja sen kautta säveltämisen alkeisiin

Sisältö

- Soitetaan tuttuja kappaleita
- Soitetaan yksin ja ryhmässä (bändikoulu)
- Harjoitellaan esiintymistä
- Opetellaan kotiharjoittelua

POPJAZZ-PIANON PERUSOPINNOT

Yleiset tavoitteet kaikille tasoille:

- Opitaan lukemaan nuotteja ja hahmottamaan musiikillisia rakenteita ja kokonaisuuksia
- Opitaan harjoittelemaan säännöllisesti, monipuolisesti ja itsenäisesti
- Hahmotetaan mikä on pianon rooli esitettävässä musiikissa
- Ymmärretään rytmin ja tempossa soittamisen merkitys
- Harjoitellaan monipuolista ohjelmistoa
- Totutaan esiintymään

- Soitetaan yhdessä muitten kanssa (bändi) ja opitaan yhdessä musisoidessa kuuntelemaan muita sekä toimimaan ryhmässä
- Totutaan kuuntelemaan musiikkia laaja-alaisesti sekä konserteissa että tallenteilta
- Opitaan suojaamaan kuuloa ja ymmärtämään hyvän soittoasennon merkitys jaksamiselle
- Tutustutaan improvisointiin ja säveltämiseen helppojen harjoitusten pohjalta

PERUSTASO 1

Tavoitteet

Oppilas

- Tutustuu pianonsoiton perusteisiin. Näitä ovat korvakuulolta soittaminen, nuotinluku, soittamiseen tarvittava kehonhallinta, rytmin hallinta, yhteissoitto, keskittyminen sekä suunnitelmallinen ja tavoitteellinen toimintatapa.
- Kykenee soittamaan pienimuotoisia sävellyksiä
- Tutustuu tonaalisiin kolmi- ja nelisointuihin

Sisältö

- Pianonsoiton teknisten ja tulkinnallisten kysymysten tarkastelua, G- ja F-avaimet, nuottien nimet ja oktaavialat.
- Nuottien ja taukojen aika-arvot, tahtiosoitus
- Kahdeksan asteikkoa murrettuine peruskolmisointuineen molemmilla käsillä samanaikaisesti kahden oktaavin alalta
- Intervallit
- Tutustutaan kirjainsointu-merkintätapaan ja muodostetaan 3- ja 4-sointuja perusmuodossa 3# ja 3b asti
- Opetellaan pienimuotoisia tyyliltään ja tunnelmaltaan erilaisia kappaleita musiikin eri alueilta. Ohjelmistoa: esim. Suomalainen pianokoulu 1, Taikasoinnut, O. Peterson: Exercises 1, 3, 4, 5, 7, Making The Grade Jazz 1, I. Kuusisto: Ekat Jazzit, J. Makhholm: Jazz Tonic 1 ym. vapaasti valittavaa materiaalia eri musiikin alueilta.
- Prima vista -harjoittelua (helppoja kaksiaänisiä kappaleita). Ohjelmisto voidaan valita esim. seuraavista kirjoista: J. Progris: A Modern Method for Keyboard Study Vol I (nelisointujen käänösharjoituksia ja sointupurkauksia) s. 60–167, 3# ja 3B asti tai viiden helpon jazz-sävellyksen soinnut, kappaleet mieluiten eri sävellajeissa.

Tasosuoritus

Tekninen osa

- Asteikot: Harjoiteltuja asteikkoja lautakunnan valinnan mukaan ensimmäisen asteen murrettuine kolmisointuineen, soitetaan molemmilla käsillä samanaikaisesti, kaksi oktaavia.

- Soinnut: Kaikki tonaaliset kolmi- ja nelisoinnut perusmuodoissaan 3# ja 3b asti.
- Prima vista

Lautakunnassa on oma opettaja ja yksi jäsen. Oppilas osallistuu arviointiin.

Taiteellinen osa

- Kolme erityylistä pienimuotoista sävellystä

Lautakunnassa on oma opettaja, kaksi jäsentä ja puheenjohtaja. Oppilas osallistuu arviointiin.

Asteikot, soinnut ja ohjelma soitetaan ulkoa.

PERUSTASO 2

Tavoitteet

Oppilas

- Tutustuu nelisoitujen käyttöön ja blues improvisointiin
- Saa valmiudet pääinstrumentin perustason 3 opintoihin

Sisältö

- Kahdeksan sellaista asteikkoa, jota ei ole vielä tentitty murrettuine peruskolmisointuineen molemmilla käsillä samanaikaisesti neljän oktaavin alalta.
- Nelisoitujen kääntämisharjoituksia myös murrettuina
- Diatoninen ketju
- Yksinkertainen säestäminen kolmi- ja nelisoituuin
- Selvitettävä sointujen tonaaliset tehot ja sointujen yhdistäminen
- Harjoitellaan improvisointia 12-tahdin blues-rakenteeseen (sävellajit: C, F ja G)
- Prima vista -harjoittelua
- Ohjelmistoa: esim. Suomalainen pianokoulu 2, C. Beale: Jazz piano pieces 1–2, O. Peterson: Jazz studies 1, Making the grade 1–5, Making The Grade Jazz 2–3, Microjazz Collection 2, The Joy of Jazz, The real easy book level 1 (Tunes for beginning improvisors) Keyboard pops, J. Moser: Rock Piano 1, J. Makholm: Jazz Tonic 2 ym. vapaasti valittavaa materiaalia eri musiikin alueilta.

Tasosuoritus

Tekninen osa

- Asteikot: Harjoiteltuja asteikkoja lautakunnan valinnan mukaan ensimmäisen asteen murrettuine kolmisointuineen molemmilla käsillä samanaikaisesti. Soitetaan neljä oktaavia.

- Soinnut: Nelisoitujen käännošharjoituksia ja sointupurkauksia esim. J. Progris: A. Modern Method for Keyboard Study I:n mukaisesti tai 10 jazz-sävellystä (Real Book), joissa eri sävellajeja ja sointupurkauksia. Soitetaan neljä tehtävää lautakunnan valinnan mukaan.
- Prima vista
  - Yksinkertainen melodia kolmi- ja nelisoituuin

Lautakunnassa on oma opettaja ja yksi jäsen. Oppilas osallistuu arviointiin.

Taiteellinen osa

Valmistetut sävellykset (soitetaan ulkoa)

- Vapaavalintainen sävellyks
- 1 jazz-tyylinen sävellyks
- 1 rock-tyylinen sävellyks.

Lautakunnassa on oma opettaja, kaksi jäsentä ja puheenjohtaja. Oppilas osallistuu arviointiin.

Asteikot, soinnut ja osa ohjelmasta soitetaan ulkoa.

PERUSTASO 3

Tavoitteet

Oppilas

- Kehittyy pianonsoiton perustaidoissa niin, että hän saa valmiudet edetä syventäviin opintoihin.
- Tutustuu improvisointiin ja laajoihin sointuihin

Sisältö

- Duuriasteikot, harmoniset ja melodiset molliasteikot murrettuine peruskolmisointuineen sekä kromaattinen asteikko molemmilla käsillä samanaikaisesti neljän oktaavin alalta
- Sointupurkauksia (esim. M. Levine Jazz Piano Book: Left Hand Voicing osion mukaan) sekä 5- ja laajemmat soinnut sovellettuna jazzstandardeihin (esim. The Real Book)
- Walking Bass
- Harjoitellaan säestämistä sointumerkeistä
- Kolmimuunteisuuden periaatteen ymmärtäminen
- Fraasien muodostaminen ja transponointi erilaisiin sointukulkuihin (esim. II-V-I)
- Harjoitellaan improvisointia
- Soitetaan perustasoon 3 sopivia kappaleita jazz-, rock- ja latin musiikin alalta (esim. The Real Book, The Real Rock Book, Play Like a Pro, The Latin Real Book). Ohjelmistoa: esim. Suomalainen pianokoulu 3, C. Beale: Jazz piano pieces 3–5, Jazz Club piano solos 1–3 , J. Moser: Rock Piano 2, The real easy book level 1 (Tunes for beginning improvisors), The Real book, The Latin Real Book , J. Makholm: Jazz Tonic 3 ym. vapaasti valittavaa materiaalia eri musiikin alueilta.

- Ohjelmiston tulee sisältää:
  - Etydejä esim. Hirschberg: Technic is Fun (30 sivua) tai vastaavaa muuta materiaalia
  - Jazz-, rock/pop-, latin-tyylisiä sävellyksiä
  - Soolotranskriptioita (valmiiksi kirjoitettuna tai itse transkriptoituina).

Tasosuoritus

Tekninen osa

- Asteikot: kaikki duuriasteikot sekä harmoniset ja melodiset molliasteikot neljän oktaavin alalta ensimmäisen asteen murrettuine kolmisointuineen. Kromaattinen asteikko kahden oktaavin alalta. Asteikot ja soinnut soitetaan molemmin käsin samanaikaisesti.
- Soinnut: Viisisointujen ja laajempien sointujen käänösharjoituksia ja sointupurkauksia esim. Mark Levine: Jazz Piano Book, L. H. Voicings-osion mukaan 7 jazzsävellystä laajoin soinnuin. Soitetaan 4 tehtävää lautakunnan valinnan mukaan
- Prima vista:
  - Swing-melodia (keskitempoinen) ei improvisointia
  - Helppo valmiiksi kirjoitettu sävellys (esim. Toivelaulukirjoista)
  - Säestystehtävä melodian, harmonian ja tyylin mukaan. Käytettävä nelisointuja laajempia sointuja.

Lautakunnassa on oma opettaja ja yksi jäsen. Oppilas osallistuu arviointiin.

Taiteellinen osa

- Soolopianokappale (valmiiksi sovitettu tai itse sovitettu)
- Vapaavalintainen sävellys
- 1 jazz-, rock- ja latin-tyylinen sävellys, melodian muuntelu harmonian mukaan improvisointi).
- 5 jazz-, rock-, latin-tyylistä sävellystä lautakunnan valinnan mukaan. Ei improvisointia.
- 2 helpohkoa transkriptiota esim. blues, kaksi chorusta (valmiista transkriptiosta tai itse transkriptoitu)

Lautakunnassa on oma opettaja, kaksi jäsentä ja puheenjohtaja. Oppilas osallistuu arviointiin.

Taiteellinen osa soitetaan konsertissa.

Asteikot ja osa ohjelmasta soitetaan ulkoa.

POPJAZZ-PIANON SYVENTÄVÄT OPINNOT

Tavoitteet

Oppilas

- Hallitsee rytmin ja kolmimuunteisen fraseerauksen peruskäsitteet

- Kykenee säestämään tyylin mukaisesti sointumerkeistä, improvisoimaan solistisesti ja kykenee ilmaisemaan itseään luovasti
- Kykenee säveltämään pienimuotoisen melodian ja siihen sopivan harmonian
- Saavuttaa valmiudet mahdollisiin jatko-opintoihin ja pystyy itsenäisesti jatkamaan elinikäistä musiikkiharrastustaan

Sisältö

- Asteikot: kaikki duurit, harmoniset ja melodiset mollit, 1. asteen murrettuine kolmisointuineen, kädet samanaikaisesti, neljä oktaavia. Duuriasteikon moodit. Bluesasteikko. Kokosävelasteikko, kädet samanaikaisesti, neljä oktaavia.
- Soinnut:
  - Laajat soinnut kahdelle kädelle hajotettuna, soinnun perusäänelle rakennettuna.
  - Laajat soinnut ilman perusääntä
  - Sointukulkuja laajennetuina ja hajotettuina soinnuina
  - Sovelletaan laajoja sointuja harjoituskappaleisiin
  - Vasemman käden laajat soinnut (left hand voicings)
  - Tutustutaan sijaissointujen käyttöön
- Improvisointi:
  - Jazz, rock, pop ja latin-tyylisiin sävellyksiin. Kutakin kappaletta improvisoitaessa otetaan huomioon melodinen, harmoninen ja rytminen luonne vapaan, virtaavan linjan luomiseksi
  - Harjoitellaan sointu- ja asteikkopohjaista improvisointia
  - Harjoitellaan blues-improvisointia eri rakenteiden mukaan eri sävellajeissa
- Rytmit: jazz, rock, pop, latin, 1/16 -rytmejä esim. funk, soul
- Säestäminen/yhdessä soittaminen:
  - Säestäminen yhtyeen jäsenenä jazz, pop, latin, rock, iskelmä- ja tanssimusiikin alueilla.
  - Esimerkiksi laulajan tai instrumentalistin säestäminen yksin. Tyylit: laulelma, kansanlaulu, näyttämömusiikki, jazz, pop, rock, latin, iskelmä- ja tanssimusiikki.

Oman soittimen hallintaa kehitetään edelleen, mutta sen rinnalle voi valita muitakin opintoja, kuten sävellys, musiikin teknologia, tuottaminen, äänittäminen, miksaus jne. tai solistinen sivuaine. Opintoihin voi kuulua myös big band- tai muuta orkesterisoittoa isommissa produktioissa ja valmistautumista esimerkiksi musiikkiteatteriproduktioihin.

Lopputyö

Syventävien opintojen lopuksi tehdään lopputyö, jonka sisältö muotoutuu sen mukaan, mihin opiskelija aikoo suuntautua jatkossa ja mitkä hänen vahvuutensa ja kiinnostuksen kohteensa ovat.

Oman soittimen lisäksi lopputyö voi sisältää esimerkiksi sivuinstrumentin soittoa tai laulua, omia sävellyksiä, itse tuotetun konsertin tai omatekoisen musiikkivideon. Opiskelija ja opettaja laativat yhdessä suunnitelman syventävistä opinnoista ja niiden tavoitteista. Lopputyön suunnitelma

hyväksytään rytmimusiikin aineryhmässä noin vuotta ennen aiottua suoritusajankohtaa. Alla oleva rakenne koskee lopputyötä, joka koostuu yksinomaan pääinstrumentin soitosta.

Tekninen osa

- Asteikot: Kaikki duuri- ja molliasteikot ensimmäisen asteen murrettuine kolmisointuineen, neljä oktaavia. Asteikot ja soinnut soitetaan molemmilla käsillä samanaikaisesti. Lisäksi seuraavat asteikot (molemmilla käsillä samanaikaisesti, neljä oktaavia): duuriasteikon moodit, bluesasteikko sekä kokosävelasteikko neljä oktaavia.
- Soinnut: Laajat soinnut kahdelle kädelle hajotettuna, soinnun perusäänelle rakennettuina. Laajat soinnut ilman perusääntä. Vasemman käden laajat soinnut (left hand voicings).
- Näytteitä harjoittelusta ohjelmistosta: 5 jazz-, rock- tai latin-tyylistä sävellystä. Kappaleiden on oltava eri tempoisia ja erityyppisiä sisältäen improvisoinnin ja ne esitetään bändin kanssa.
  - Klassinen sävellys, hidas ja nopea
  - Pop/jazz-tyylinen sävellys, jossa improvisoitu soolo. Säestyksenä vähintään piano ja rummut. Voidaan suorittaa konsertissa
  - Jazz-tyylinen sävellys, jossa improvisoitu soolo. Säestyksenä vähintään piano ja rummut. Voidaan suorittaa konsertissa
- Vähintään 2 tutkintotasoa vastaavaa harjoitusta, esim. kirjoitettu soolo ja komppi (esim.transkriptio).
- Transpontoitettava bändin kanssa voidaan suorittaa konsertissa
- Prima vista:
  - Melodia
  - Muita säestystyylejä

Lautakunnassa on oma opettaja ja yksi jäsen. Oppilas osallistuu arviointiin.

Taiteellinen osa

- Soolokappaleet:
  - Jazz-, rock- tai latin-tyylinen sävellys, tulkittava tyylin mukaisesti, lisäksi improvisoitu soolo
  - Soolokappaleeksi sovitettu jazzstandardi, jossa improvisoitu soolo
  - Klassinen laajamuotoinen sävellys
    - Preludi ja fuuga J.S.Bachin kokoelmista
    - Das Wohltemperiertes klavier I–II tai wieniläisklassinen laajamuotoinen sävellys (esim. sonaatti: hidas ja nopea osa)

Lautakunnassa on oma opettaja, kaksi jäsentä ja puheenjohtaja. Oppilas osallistuu arviointiin. Taiteellinen osa soitetaan konsertissa.

Asteikot ja osa ohjelmasta soitetaan ulkoa.